

“XXXXXXXXXXXX”

Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti

“Dondurma istehsalı və satışı
üzrə ixracın təşviqi”
biznes planı

Mündəricat

FƏSİL VƏ BÖLMƏLƏR	SƏHİFƏ
Titul vərəqi	3
1. layihə və müəssisə haqqında	4
2.Layihənin xülasəsi.	15
3.Məhsul istehsalı.kadr potensialı xammal sərfi	17
4. Hüquqi məsələlər	25
5.Maliyyə planı və iqtisadi səmərəlilik göstəriciləri	26
6.Risqlər və onların beynəlxalq səviyyədə aradan qaldırılması yolları	29
7.İşçi və icra qrafiki	32
ƏLAVƏLƏR VƏ İNVESTİSIYA LAYİHƏSİNƏ DAİR SPESİFİK MƏLUMATLAR	32

“Dondurma istehsalı və satışı üzrə ixracın təşviqi” biznes planı

	TİTUL VƏRƏQİ
1 Sahibkarlıq subyekti	
• Adı	
• Hüquqi ünvanı	
• Fəaliyyət ünvanı (faktiki)	
2. Payçı (lar) və səhmdar (lar);	
• Adı (adları)	
• Ünvanı (ünvanları), mob.tel	
• Adı (adları)	
• Ünvanı (ünvanları), tel	
3.Rəhbər (rəhbərlər)	
• Adı (adları)	
• vəzifəsi	Direktor
• Ünvanı (ünvanları),	
• Əlaqə rekvizitəri: tel, E-mal, veb sayt	
4.Təşkilati-hüquqi forması:	Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət
5.Mülkiyyət forması:	Xüsusi
6. Sahibkarlıq subyektinin dövlət orqanında qeydiyyatı	
7.Bank rekvizitləri:	
9. Layihənin tərtib edilmə yeri, tarixi və layihəni tərtib edən şəxsin rekvizitləri.	Sahibkarın Məsləhət Evi, iqtisad elm.dok.hüquqşünas Namazov İlqar Bakı ş., Tel.:5330111; 050 311 50 44

1.Layihə və müəssisə haqqında

1.1.Müəssisənin mövcud durumu və perspektiv inkişafı.

“.....” firması-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi Hüquqi şəxslərin Dövlət qeydiyyatı üzrə bölgə şöbəsi tərəfindən qeydiyyata alınmış və ona sayılı şəhadətnamə verilmişdir.Firmanın təsisçiləri Firmanın dondurma üzrə əsas istehsal sahəsi 1500 kv. metr olub özəldir. Obyekt Bakı şəhəri,ünvanında yerləşir.

Bakı şəhərində satış mərkəzi və ekspedisiya xidməti vardır. Sumqayıt şəhərində satış mərkəzi ekspedisiya xidməti vardır. Respublikanın rayonlarında ...-dən çox satış mərkəzi fəaliyyət göstərir. 2007-ci ildə Gürcüstana dondurma ixrac etmişdir.İndi isə İraqaton dondurma ixrac etmək üçün müqavilə bağlamışdır.

..... firmasının fəaliyyəti

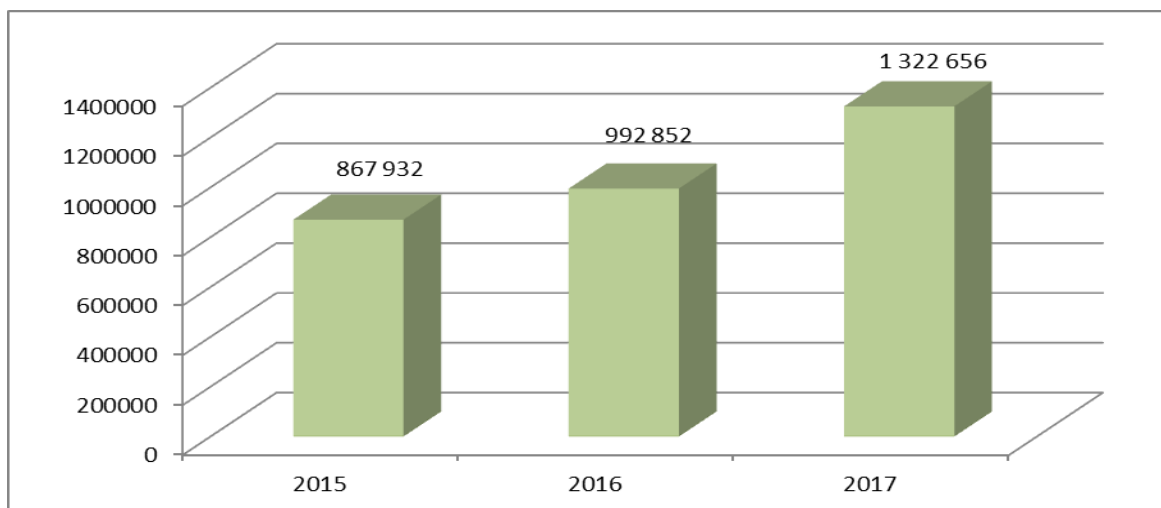
..... ildə firma Danimarkanın Tetra Pak Hoyer şirkətindən İtaliyada istehsal olunmuş, tam yeni, Avropanın və dünyanın ən müasir texnologiyası ilə çalışan, komputer və robotlarla idarə olunan Straightline 600 istehsal xətti almışdır.Avadanlıq aşağıdakı çeşidlərdə malları istehsal edə bilər:Vafli stəkan,

Sendviç, Çubuqlu eskimo, Rulet tort, Batonla, Lakomka, Çubuqsuz “ Candy bar ”, Ailəvi (slitoklar), Krimankala, Çəki dondurmalar, Tortlar, Briket Hər bir çeşiddə 3-

7 növdə dondurmalar istehsal edə bilir. Avadanlığın istehsal gücü növündən asılı olaraq 1 saatda 5000 – 9000 ədəd dondurmadır.

Mövcud istehsal həcminin dinamikası, manat

2015	2016	2017
867 932	992 852	1 322 656

Avadanlığın buraxdığı batonlar, ruletlər və lakomka dondurmalarının 2007-ci ilə kimi Zaqafqaziyada analoq istehsalçısı mövcud deyildi. 2006-cı ildə OLV universal dondurma xətti quraşdırılmışdır.

Xəttin əsas skeleti Pribaltika istehsalı olan mexaniki hissə olmasına baxmayaraq onun qablaşdırılma hissəsi müasir olaraq Ukrainadan gətirilmiş, soyutma hissəsi Avropanın ən müasir avadanlıqlarından yığılmışdır. Bundan əlavə həmin xətdə əlavələr edilməklə və OLB dəzgahları qoyulmaqla avadanlığın funksiyası artmaqla vəfli stəkandan əlavə briket istehsalı da həyata keçirilir. Qazaxstan Respublikasında artıq firmanın filialı açılmışdır.

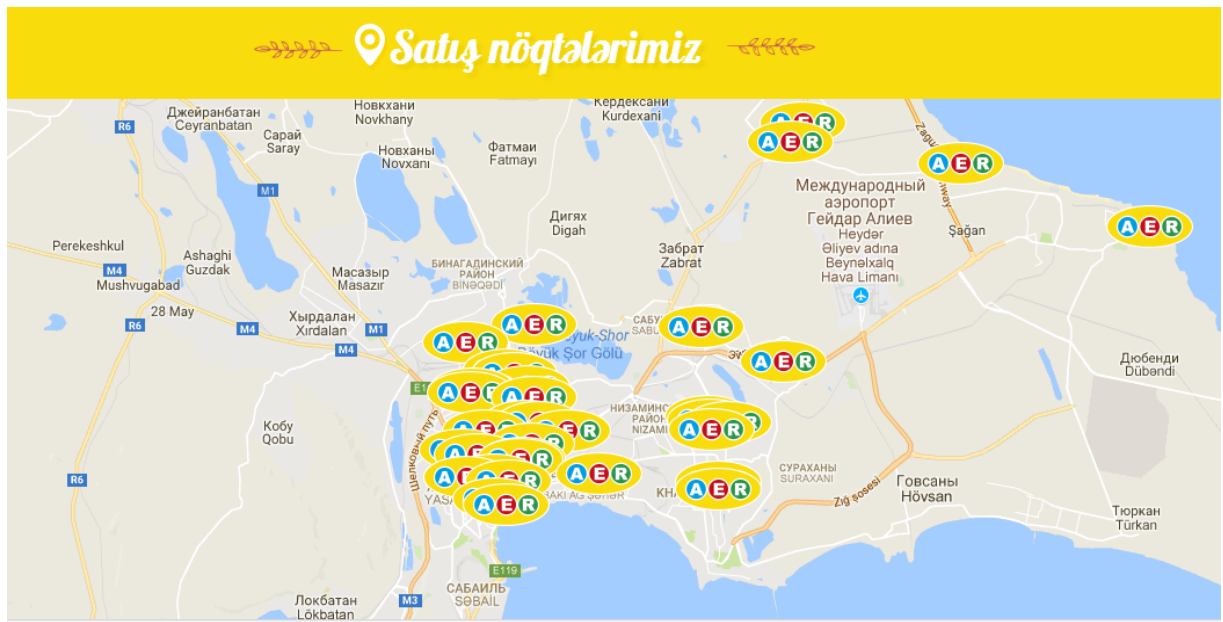
- *OLB-dən istehsal olunanlar: Plombir, Qaymaqlı.*
- *OLB-dən istehsal olunanlar: Briket xətti (Spark)*
- *Straight Line-da istehsal olunanlar :Batonlar, Sendviçlər, Eskimolar, Rulet, Slitoklar*

Firmanın əsas hədəfləri-ixracı artırmaqdır.

İlk növbədə ölkə daxilində olan rəqabətə tab gətirdik, dözdük və bu gün bazarda varıq. Gürcüstan bazarında 5 il dondurma satdıq. Deməli, biz bu bazarın bütün tələblərinə cavab verə bildik ki, dondurmaları sata bildik. Artıq İraqa da dondurma satırıq. Həmin bazara ötən 2017-ci il 20 ton dondurma göndərmişik

İkinci sifariş də hazırlayırıq. Deməli, İraq bazarındakı rəqabətə də tab gətirə bildik. İraqın bir tərəfində İran, digər tərəfində Türkiyə var. Bizim dondurmamız həm keyfiyyət, həm də qiymət baxımından o iki ölkənin dondurmasını bazar rəqabətində sıxışdırdı. Həmin məhsulların üzərinə yazılıb ki, Azərbaycanda istehsal edilib. Bu yaxınlarda **Made in Azerbaijan** brendi alacağıq. Biz bununla fəxr edirik. Çünki biz də ölkəmizin bayrağını bu cür qaldırırıq. Firmamız bu gün Qazaxıstan bazarında da dondurma satmağa tam hazırdır. Nəqliyyatla bağlı problemlər həll olunduqdan sonra yaxın günlərdə Qazaxıstanda da AER-in dondurması ixrac ediləcək.

Hədəfimizdə Türkmənistan, İran, Qazaxıstan, Qətər, BƏƏ və Rusiya bazarlarına dondurma satmaq da var. İxracı daha da gücləndirmək məqsədimiz var. Məqsədimiz daxili bazarda daha çox güclənmək və yeni çeşiddə dondurmalar istehsal etməkdir. Bu günlərdə biz tort dondurma istehsalına da başlamışıq, artıq satışı marketlərdə var. Hətta sifarişini çatdıra bilmirik. AER firmasından başqa bu dondurma növü ilə məşğul olan ikinci bir firma yoxdur. Avropada, Çində, Rusiyada, Türkiyədə, İranda sərgilərdə oluruq və bu ölkələrdə yeni nə görürüksə, çalışırıq onu Azərbaycanda da tətbiq edək.

Fəaliyyətimiz aşağıdakıların üzərində qurulub:

- Texnoloji prosesin daim təkmilləşdirilməsi və infrastrukturun yaxşılaşdırılması;
- Ərzaq təhlükəsizliyini təmin etmək üçün xammalın qəbulundan hazır məhsulun istehlakçıya çatdırılmasına qədər bütün mərhələlərdə nəzarət sisteminin və gigiyena qaydalarına riayət edilməsinin təmin olunması;
- Məhsulların çeşidinin bazarın tələblərinə uyğun genişləndirilməsi;
- Təchizatçıların seçimi zamanı xammalın təhlükəsizlik meyarlarının nəzərə alınması;
- Müştərilərimizin tələblərini daha dolğun cavablandırmaq və fəaliyyət göstərdiyimiz qida sektorunda mövqeyimizi daha da möhkəmləndirmək;
- Tətbiq edilən Keyfiyyət və Ərzaq təhlükəsizliyi sistemlərinin daim təkmilləşdirilməsi.

Müəssisədə istehsal olunan məhsullar Bakı və Sumqayıt şəhərləri ilə yanaşı respublikanın əksər bölgələrində və bir neçə xarici ölkədə satılır. İstehsal zamanı xammal olaraq təbii süd işləndiyi üçün məhsulumuz daha yüksək dad və ətrə malikdir.

Nəqliyyətlər, qiymətləndirmələr, sertifikat və mükafatlar

ISO 9001:2008

ISO 9001:2008

ISO 9001:2000

HACCP

Мир Мороженого и Холода 2006

Food Industry Exhibition 2006

Milli Kulinariya Mərkəzi

Food Industry Exhibition

Kulinariya yarışması

Yaxın məqsədimiz Made İn Azerbaijan brendi almaqdır.

1.2.Azərbaycanın iqtisadi inkişafı, investisiya mühiti və ixracın təşviqi

Yerli Qeyri-neft məhsullarının ixracının stimullaşdırılması ilə bağlı sahibkarlara ixrac təşviqinin ödənilməsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [‘Qeyri-neft məhsullarının ixracının təşviqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında’](#) 1 mart 2016-cı il Fərmanında öz əksini tapmışdır.

Bu Fərmanın icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti 6 oktyabr 2016-cı il tarixli 401 nömrəli Qərarı ilə ‘Qeyri-neft məhsullarının ixracı ilə məşğul olan şəxslərə ixrac təşviqinin ödənilməsi Qaydası’nı, “İxrac təşviqi şamil olunacaq qeyri-neft məhsullarının xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturası üzrə Siyahısı”nı və “Məhsulların növündən asılı olaraq ixrac təşviqinin baza məbləğinə tətbiq olunacaq Əmsallar”ı təsdiq etmişdir.

Ölkə iqtisadiyyatına investisiyaların cəlb olunması, ixracın artırılması və təşviqi məqsədilə hökumət tərəfindən "açıq qapı" siyasəti həyata keçirilir. Hazırda Azərbaycan Hökuməti ölkədə iqtisadi islahatların davam etdirilməsi, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması, qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı tədbirlər həyata keçirir.

Qanunvericilik

Azərbaycan Respublikasının investisiya mühiti investorların hüquq və mənafelərinin qorunması, mülkiyyətin toxunulmazlığı, yerli və xarici sahibkarlara bərabər şəraitin yaradılması, Appelyasiya Şuralarının təşkili, "İnvestisiya fəaliyyəti haqqında", "Xarici investisiyaların qorunması haqqında", "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" (2021-ci ilə kimi) Azərbaycan Respublikasının qanunları və bir sıra normativ sənədlərlə tənzimlənir.

Lisenzialar. Dondurma istehsalı üçün xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunmur.

Gömrük rejimi və vergitutma

Həmçinin, "Qeyri-neft ixracının təşviqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1 mart 2016-cı il tarixli 811 nömrəli Fərmanına əsasən, qeyri-neft məhsullarının ixracı ilə məşğul olan şəxslərə ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan dəyərin 3% baza olmaqla (məhsulların növündən asılı olaraq ixrac təşviqinin baza məbləğinə əmsallar tətbiq edilməklə) ixrac təşviqi ödəniləcəkdir.

Eyni zamanda "Gömrük sistemində islahatların davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 mart 2016-cı il tarixli 1853 nömrəli Sərəncamına əsasən, elektron gömrük xidmətlərinin daha da genişləndirilməsi, gömrük rəsmiləşdirilməsi zamanı tələb olunan sənədlərin və prosedurların sayının minimuma endirilməsi, gömrük orqanlarına əvvəlcədən elektron formada qısa idxal bəyannaməsini təqdim etmək yolu ilə malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük sərhədindən keçirilməsi üçün "Yaşıl dəhliz" və beynəlxalq təcrübədə mövcud olan digər buraxılış sisteminin yaradılması və s. kompleks məsələlərin həlli ilə bağlı tapşırıqlar müəyyənləşdirilmişdir.

"Doing business 2017" hesabatında Azərbaycan 65-ci pillədə qərarlaşıb. Hesabata əsasən, Azərbaycan dünyada 3 və daha çox islahat aparan 29 ölkədən biridir. Belə ki, "Xarici ticarətin aparılması" göstəricisi üzrə beynəlxalq ticarət zamanı idxal və ixrac bəyannamələrinin elektron qaydada verilməsi sisteminin tətbiq edilməsi, "Vergilərin ödənilməsi" göstəricisi üzrə nəqliyyat vasitələrinə tutulan vergi üzrə sadələşdirilmənin aparılması və "Elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulma" meyarı üzrə yeni qoşulmalar prosesi zamanı yeni istifadəçilərin qoşulma nöqtələrinin müəyyən edilməsi üçün sərf olunan vaxta qənaət edən məlumat bazasının yaradılması hesabatda mühüm islahatlar kimi vurğulanıb.

Azərbaycan Respublikası "Biznesə başlama" göstəricisi üzrə 5-ci (əvvəlki hesabatda 7-ci), "Kiçik investorların maraqlarının qorunması" göstəricisi üzrə 32-ci (əvvəlki hesabatda 36-cı), "Xarici ticarətin aparılması" göstəricisi üzrə 83-cü (əvvəlki hesabatda 94-cü) və "Elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulma" göstəricisi üzrə 105-ci (əvvəlki hesabatda 110-cu) pilləyə yüksəlib. Bundan başqa, "Doing Business 2017" hesabatının "Biznesə başlama" göstəricisi üzrə Azərbaycan biznesin qeydiyyatını sadələşdirməklə dünyada ilk beşliyə daxil olub və ən yaxşı təcrübəyə malik ölkələrdən biri kimi qeyd edilib. Bundan başqa, "Əmlakın qeydiyyatı" (22), "Kiçik investorların maraqlarının qorunması" (32), "Vergilərin ödənilməsi" (40),

"Müqavilələrin icrasının təmin edilməsi" (44) indikatorları üzrə Azərbaycan öz mövqelərini yaxşılaşdıraraq, 190 ölkə arasında ilk 50-likdə qərarlaşıb.

Dünya İqtisadi Forumunun "Qlobal Rəqabət Qabiliyyətliliyi İndeksi 2016-2017" hesabatı - Azərbaycan bu hesabatda 138 ölkə arasında 37-ci yerdə qərarlaşmışdır. Ölkəmiz artıq 8 ildir ki, sözügedən hesabatda MDB ölkələri arasında 1-ci yerdə qərarlaşır. Hesabatda Azərbaycan "əmək bazarının səmərəliliyi" göstəricisi üzrə 26-cı, "makroiqtisadi sabitlik" göstəricisi üzrə isə 39-cu yerdədir.

1.3. Layihənin məqsədi və vəzifələri.

Layihənin əsas məqsədi dondurma ixracının təşkili üçün logistik təchizat sistemi qurmaq və ixrac üzrə işin icrası qrafikini əməl etməklə xammal və materialların yerli və xarici bazarlardan alınması, kömrük məsələlərini həll edilməsi, İraq dövlətinin şirkəti ilə bağlanmış müqavilənin şərtləri və tələbatını ödənilməsi, beynəlxalq standartlara və keyfiyyətə malik məhsul istehsalı, qablaşdırma və nəql prosesini həyata keçirməkdir.

Əsas məqsədlərdən biri ölkə daxilində apreldən avqust ayına kimi davam edən istehsal qrafikinə ixrac hesabına uzadılması, yerli əhalinin mövsümü işlə təminatını daimi işə çevirmək, satış həcmi artırılması və yeni bazarlara çıxılması əsasında əhatə dairəsinin genişləndirilməsi təşkil edir.

Vəzifələr:

- Xammal və material təchizatının logistik təchizatı ilə əlaqədar olaraq yerli və xarici təchizatçı müəssisələr ilə müqavilələrin başlanması.
- Yeni istehsal mövsümünə başlanması ilə əlaqədar cari texniki təmir, avadanlıqların texniki hazırlığının yoxlanması, cari texniki qulluq və sazlanması işlərinin aparılması

1.4. Məhsulun ixrac potensialı.

Dondurma istehsalatının gündəlik gücü 8-15 tondur. Daxili bazarın tələbatı aprel-avqust aylarında satış olduğuna görə illik satış gücü 1000 ton dondurma olub. Hal-hazırda İraq şirkətləri ilə bağlanmış müqavilələr üzrə əlavə 1500-2000 ton dondurmaya tələbat gözlənilir.

2018-ci il daxili bazar üçün 1000 ton və ixrac üçün isə 2 dəfə çox həcmdə, yəni 2 000 ton dondurma istehsalı nəzərdə tutulubdur. Bu potensiala nail olmaq üçün bütün imkanımız, güclü və müasir maddi-texniki bazamız və təcrübəli kadrlarımız, deməli hər cür istehsal imkanımız var, ən ildondurma satışı həyata keçirilmiş və təcrübə toplanılmış, bazar və beynəlxalq standart öyrənilmişdir. İran və Türkiyə dövlətlərinin iri dondurma istehsalçı şirkətləri ilə rəqabət apara bilmişik və bazarı genişəndirmək imkanı əldə etmişik.

1.5. Çatışmamazlıqlar, istehsalın və məhsulun zəif nöqtələri

Keçən ilki satışda bircə nöqsanımız olub ki, o da qablaşdırma üzlüklərində ərəb dilində yazı olmamasıdır. Bu nöqsan artıq düzəldilmişdir. Qablaşdırma materialları beynəlxalq tələbatə və alıcı şərtlərinə müvafiq hazırlanmışdır.

1.6. Daxili bazarda məhsul satışı xüsusiyyətləri

Ölkə daxilində dondurma istehsalı apreldən avqust ayına kimi davam edir. Lakin, ixrac həcmi və ixrac dövlətlərini artırmaqla istehsal və satış dövrünü artırmaqla bilərik. Belə olan şəraitdə zavod tam gücü ilə işləyəcəkdir.

1.7. Müəssisənin istehsal gücü, infrastruktur və maddi-texniki bazası.

Firmanın dondurma üzrə əsas istehsal sahəsi gözəl olub Bakı şəhəri, ünvanında- 1500 kv.metr qeyri-yaşayış sahəsində yerləşir. İnfrastruktur əladır, zavod yol kənarındadır və bütün istehsal şəraiti yaradılmışdır. Şirkətin Nizamnamə kapitalı bu gün manatdır. Bütün istehsal avadanlıqları var və 30 ədəd məhsulun daşınması və paylanması üçün avtomobillərə malikdir.

2.Layihənin xülasəsi

2.1.İnvestisiya layihəsi üzrə alınması nəzərdə tutulan əsas və dövriyyə vəsaitlərinə (investisiya layihəsi çərçivəsində nəzərdə tutulan bina, torpaq, mal-material, texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların siyahısı, spesifikasiyası və nəzərdə tutulan ilkin qiyməti) dair müfəssəl məlumatlar;

Layihə dondurma istehsalı və ixracına həsr edilmişdir.Layihədə heç bir avadanlıq və texnika alınması, tikinti aparılması nəzərdə tutulmamışdır. Yalnız , istehsalın səmərəli təşkili üçün logistik təchizat sistemi əsasında xammal və materiallar almaqla dondurma ixracı müqaviləsini beynəlxalq standartlarda və tələbata müvafiq olaraq tam sürətdə və vaxtında icra etməkdir. Belə ki, investisiya istiqamətləri aşağıdakı kimi olacaqdır:

İnvestisiya və sərmayə istiqamətləri	
Xərc istiqamətləri	İnvestisiyanın cəmiəmanat
İstehsala başlanması ilə əlaqədar cari təmir,dezinfeksiya, və təmizlik işləri	75 000
Avadanlıq,texniki xətt,sistem qurğuları və dəzgahların alınması,quraşdırma və nəqli	0
Zavod ütexəssislərinin ezamiyyəsi,qidalanması və yol xərci	15 000
Xarici bazara məhsul ixracı üçün logistik xammal və material alınması	7 371 000
Daxili satış üçün istehsalat xammal və material xərcləri	4 935 000
İraqa məhsul nəqli üçün ixtisaslaşmış nəqliyyat təsərrüfatına xidmət ödəməsi	375 000
Daxili satış üçün nəqliyyat xərcləri	45 000
Ofis istismar və təsərrüfat xərcləri	30 000
İstehsalat-kommunal xərcləri	28 604
Kömrükdə ödəniləsi ƏDV (18%) xərcləri (ixrac təşviqinə görə olmayacaq)	0
YEKUNU	12 874 604

Göründüyü kimi, əsas xərc (95%) xammal və materialların alınmasına sərf ediləcəkdir.Lakin.bu xərclər birdən birə yox 2018-ci ilin 5-7 ayında bərabər hissələrlə lazım olacaqdır. Lakin, qeyd etməliyik ki, bu xərclərin çox hissəsi satışdan və ixracdan gələn vəsait hesabına örtüləcəkdir. Belə çıxır ki, xammal və material xərcləri ancaq ilk aylarda lazım olacaqdır. Lakin, istehsalın qaydasına və tələbinə görə 2-3 aylıq pul ehtiyatı yaradılmalıdır (istehsaldakı xammal+satış şəbəkələrindəki və yoldakı xammal+xammal ehtiyatı). Məlumunuz olsun ki, hər bir ərzaq və materialların ayrı ayrılıqda saxlanma müddətləri var.

Belə ki, dondurma istehsalında təbii süd gündəlik istehsalata daxil olur, onun saxlanma müddəti cəmi 24 saatdır. Əsas xammallarda 10-15 günlük ehtiyat

saxlanılır, bəzən məcburiyyətdən bu ehtiyatlarda daha çox müddətə ehtiyat yaradırıq. Amma həmin xammalların digər ölkələrdən gətirilməsi 7-10 çəkir. Qablaşdırma materiallarının ehtiyatları təxminən 30 günlük yaradılır.

İstehsal həcminə və ixrac sifarişinə görə 2018-ci ildə 2000-2500 ton xammal alınması nəzərdə tutulub. Orta hesabla 1 ton dondurmaya 0.55-0.60 ton təbii süd işlənir. Yəni 2018-ci ilin proqnoz rəqəmi 2500-3000 ton olduğunu nəzərə alsaq, 2018-ci ildə təbii südə olan tələbat 1500-1800 tondur ki, bunu yalnız daxili bazardan alırıq.

Alınan xammal-materialların əksəriyyətini MDB ölkələrindən aldığımız üçün Gömrük rüsumu ödənilmir, yalnız ƏDV ödənilir. Yalnız dondurmanın qablaşdırma lentləri və Emulqator-stabilizatorlar İran və Avropadan alınır ki, bu zaman gömrük rüsumu 15 % hesablanır.

2.2.Layihənin iqtisadi səmərəliliyi. Layihə hesablamaları göstərmişdir ki, o səmərəlidir. Belə ki, layihənin 5 illik (60 aylıq) həyati silsiləsi boyu 66 559 485 manat həcmində ƏDV-siz dondurma istehsal olunur (orta hesabla hər il 13,3 milyon manat).

Layihənin nəqdi pul axını isə 60 ayda 5,3 (orta illik 1,1) milyon manat təşkil edəcəkdir. Rentabellik 8,64 % və layihənin öz xərcini ödəmə müddəti isə 1,47 ilə (17 ay) bərabərdir. Layihənin icrası nəticəsində büdcəyə 1,5 milyon manat ƏDV və 1,3 milyon manat mənfəət vergisi ödəniləcəkdir. İstehsal həcmi artırılması nəticəsində 20 nəfərdən çox iş yeri yaranacaqdır (indici 30 nəfər) və DSMF-na 60 ayda 154 139 manat sosial ayırma vəsaiti ödəniləcəkdir.

3. Məhsul istehsalı , kadr potensialı və xammal sərfi

3.1. Mövcud və ixrac istehsalı həcmi

Daxili bazarda dondurma satışı əvvəlki illərdə 1000-1500 ton olub, 2016-2017-ci illərdə bu rəqəm (devalvasiya ilə əlaqədar olaraq) 750-800 tona qədər azalmışdır. 2018-ci ildə daxili bazarda satışı 1000 tona, növbəti illərdə 1500 tona çatdırmağı planlaşdırırıq. Bu ilin sifarişləri və istehsal planlarına görə 3 000 ton dondurma istehsalı nəzərdə tutulmuşdur. Bu həcmdə məhsulun 2 min tonu müqavilə əsasında İraqa və 1000 tonu isə daxili bazarda satılacaqdır.

3.2. İstehsal həcmi artım planı (dinamikası) və güclərin istifadəsində dəyişiklik.

İstehsal həcmi,		Satış həcmi,					
manat	%	manat		İllik satış həcmi dinamikası,manat			
14 676 000,00	90,00	13 208 400,00		(Maliyyə hesablamalarında istifadə edilən)			
1-ci il	2-ci il	3-cü il	4-cü il	5-ci il		Cəmi	
13 208 400	13 604 652	14 012 792	14 433 175	14 866 171		70 125 189	
Qeyd:						İstehsal gücünün artım dinamikası,%	
1-ci il	2-ci il	3-cü il	4-cü il	5-ci il		Cəmi,%	
90,00	92,70	95,48	98,35	101,30		100	

İndi isə bu cədvəli təşkil edən məhsul istehsalı üzrə göstəriciləri təhlil edək.

3.3. İstehsal məhsullarının adları, çeşidləri və həcmi, strukturu.

Daxili bazar. Kommersiya sirri olaraq burada verilməmişdir.

Xarici bazar

Məhsulun çeşidlər üzrə strukturu

Göründüyü kimi, istehsal strukturunda 21 % Aşkim və 19% Çaplin, Qızıl standart və Briket, vanil, qəhvə yüksək xüsusi çəkiyə malikdirlər.

Xammal məsarifi və kalkulyasiyalar haqqında.

Briket							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 12%-li	kq	0,070	1,840	0,875	0,129	0,061
2	Vafli	əd	1,000	0,015	0,015	0,015	0,015
4	Lent	kq	0,004	12,500	12,500	0,050	0,050
5	Qutu	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
	Cəmi:					0,204	0,136
	Rentabellik 20%					0,041	0,027
	1 ədəd Briket dondurmanın maya dəyəri, manat					0,245	0,164
	1 ədəd Briket dondurmanın maya dəyəri, USD					0,144	0,096
Yeni Bakı							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 12%-li	kq	0,060	1,840	0,875	0,110	0,053
2	Vafli	əd	1,000	0,015	0,015	0,015	0,015
3	Lent	kq	0,003	7,500	7,500	0,019	0,019
4	Qutu	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
	Cəmi:					0,154	0,096
	Rentabellik 20%					0,031	0,019
	1 ədəd Briket dondurmanın maya dəyəri, manat					0,185	0,116
	1 ədəd Briket dondurmanın maya dəyəri, USD					0,109	0,068
Eskimo dondurmalarının							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 12%-li	kq	0,050	1,840	0,875	0,092	0,044
2	Şokolad(qlazur)	kq	0,025	3,250	3,250	0,081	0,081
3	Lent	kq	0,002	7,200	7,200	0,014	0,014
4	Çubuq	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
5	Qutu	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
	Cəmi:					0,208	0,159
	Rentabellik 20%					0,042	0,032
	1 ədəd Eskimo Maqnulya dondurmanın maya dəyəri, manat					0,249	0,191
	1 ədəd Eskimo Maqnulya dondurmanın maya dəyəri, USD					0,147	0,113
Çaplin							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 5%-li	kq	0,060	1,840	0,875	0,110	0,053
2	Çubuq	əd	1,000	0,012	0,012	0,012	0,012
3	Lent	kq	0,002	7,500	7,500	0,015	0,015
4	Qutu	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
	Cəmi:					0,147	0,090
	Rentabellik 20%					0,029	0,018
	1 ədəd Çaplin dondurmanın maya dəyəri, manat					0,177	0,107
	1 ədəd Çaplin dondurmanın maya dəyəri, USD					0,104	0,063
Lakomka dondurmasının							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 12%-li	kq	0,055	1,840	0,875	0,101	0,048
2	Şokolad(qlazur)	kq	0,025	3,600	3,600	0,090	0,090
3	Çubuq	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
4	Lent	əd	0,002	7,500	7,500	0,015	0,015
5	Qutu	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
	Cəmi:					0,226	0,173
	Rentabellik 20%					0,045	0,035
	1 ədəd Lakomka dondurmasının maya dəyəri, manat					0,271	0,208
	1 ədəd Lakomka dondurmasının maya dəyəri, USD					0,160	0,122
Panda (kapsula) dondurmasının							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 12%-li	kq	0,070	1,840	0,875	0,129	0,061
2	Şokolad dənəciyi	kq	0,005	6,000	6,000	0,030	0,030
3	Kapsula	əd	1,000	0,055	0,055	0,055	0,055
4	Çubuq və qutu	əd	1,000	0,020	0,020	0,020	0,020
	Cəmi:					0,234	0,166
	Rentabellik 20%					0,047	0,033
	1 ədəd Panda dondurmanın maya dəyəri, manat					0,281	0,200
	1 ədəd Panda dondurmanın maya dəyəri, USD					0,165	0,117
Qızıl standart							
K A L K U L Y A S İ Y A S I							
N	Xammalların adları	Ölçü vahidi	Miqdarı	Vahidin dəy. Kərə yağı ilə,Man.	Vahidin dəy. Bitki yağı ilə, Man.	Məbləğ, manat, kərə yağı ilə	Məbləğ, manat, bitki yağı ilə
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Smes 12%-li	kq	0,070	1,840	0,875	0,129	0,061
2	Vafli stəkan	əd	1,000	0,012	0,012	0,012	0,012
3	Lent	kq	0,003	7,500	7,000	0,018	0,018
4	Qutu	əd	1,000	0,010	0,010	0,010	0,010
5	Qlazur	kq	0,010	3,600	3,600	0,036	0,036
	Cəmi:					0,204	0,137
	Rentabellik 20%					0,041	0,027
	1 ədəd Qızıl standart dondurmanın maya dəyəri, manat					0,245	0,164
	1 ədəd Qızıl standart dondurmanın maya dəyəri, USD					0,144	0,097

Dondurmanın faydaları. İsti havada ən ləzzətli şirniyyat dondurmadır. Təcrübələr göstərir ki, dondurma gözəl bədən quruluşuna sahib olmaq istəyən xanımların düşməni yox, əksinə, tərəfdaşdır. Dondurma kalsiumun əla mənbəyidir. Arıqlamada isə kalsium rol oynayır. Eyni pəhrizlə kalsium qəbul edən xanımlar digərlərinə nisbətən daha çox çəki itirirlər. Belə ki, dondurma pəhriz saxlayan və menstrusiyaqabağı sindromda olan qadınların şirniyyat yemək istəyini boğur.

Dondurmada orqanizmə faydalı 100-ə yaxın maddə var: 20 zülal, 25 müxtəlif turşu, 30 mineral duz, 20 müxtəlif vitamin, maddələr mübadiləsinə lazım olan fermentlər. Dondurma sümük toxumasını möhkəmləndirir və qan təzyiqini aşağı salır, mədə xərçənginin yaranma riskini azaldır, immuniteti qaldırır, böyrək daşlarının yaranma riskini azaldır və beyin fəaliyyətini artırır, disbakteriozu müalicə edir.

3.4. Xarici dövlətlərin məqsədli bazarına məhsul ixracının adaptasiyası

Qablaşdırma materiallarının üzərində artıq ərəb və dilində yazılış yazılmış və yerli iqtisadiyyata və əhəlinin anlayışına uyğun, dini ənənələri saxlamaq və hörmət etmək şərti ilə qablaşdırmada istifadə edilən büküm kağızı yerli şəraitə adaptasiya olunmuşdur.

3.5. Kadr personalı və idarə etmə strukturu

İllik əmək haqqının strukturu				
Struktur qruplaşdırılması	Ştat vahidi	İldə işlənən ayların sayı	Aylıq əmək haqqı, manat	İllik əmək haqqı fondu, manat
1-ci iş ili				
İnzibati-İdarəetmə işçiləri	5	10	450	22 500
Əsas istehsalat işçiləri	30	6	400	72 000
Avtomobil-satış təsərrüfatı	15	5	250	18 750
Cəmi	50			113 250
2-ci iş ili				
İnzibati-İdarəetmə işçiləri	5	10	500	25 000
Əsas istehsalat işçiləri	33	6	450	89 100
Avtomobil-satış təsərrüfatı	15	5	300	22 500
Cəmi	53			136 600
İllik əmək haqqı fondunun dinamikası, manat				
Struktur bölgüsü	1	2	3	4
İnzibati-İdarəetmə işçiləri	41 250	47 500	52 250	57 475
Əsas istehsalat işçiləri	72 000	89 100	98 010	107 811
Cəmi	113 250	136 600	150 260	165 286

4. Hüquqi məsələlər

4.1. Məhsulun ixracı və satışı üzrə kontrakt və müqavilələr (o cümlədən distributorla).

Məhsulun ixracı ancaq müqavilə əsasında və spesifikasiyaya müvafiq aparılacaqdır, müqavilə standartları və şərtlərinə əməl ediləcəkdir. Kontrakt İraqın şirkəti ilə bağlanmışdır. (Təqdim edilir). Məhsul ixracı üzrə beynəlxalq standartlar, keyfiyyət, mənşə və kəmiyyət sertifikatları alınacaqdır.

4.2. Məhsulun mənşə və keyfiyyət sertifikatı

Azərbaycanın müvafiq orqanlarından mənşə və keyfiyyət sertifikatı alınacaq və malın nəqli zamanı tərəflərdə və gömrükdə saxlanacaqdır.

4.3. İdxal-ixracın tənzimlənməsi haqqında qanunvericilik aktları.

İdxal və ixracı tənzimlənməsi haqqında bütün qanunvericilik aktları vardır. İxracın təşviqi və stimullaşdırılması üzrə Dövlət proqramları mövcuddur.

4.4. Müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş mübahisələrin nizamlanması haqqında.

İxrac prosesi zamanı mübahisələrə yol verilməyəcəkdir. Lakin, buna baxmayaraq beynəlxalq arbitraj məhkəmələrinin qərarı əsasında mübahisələr aradan qaldırılacaqdır. Hec bir halda tərəflərin dövlətləri mübahisə predmeti olmayacaq, məsuliyyət və öhdəlik daşımayacaqdır.

4.5. İşçi dili və yazışması:

İşçi dili ingilis hesab edilir, müqavilə və sənədlər ingilis və azərbaycan dilində tərtib edilir.

5. Maliyyə planı

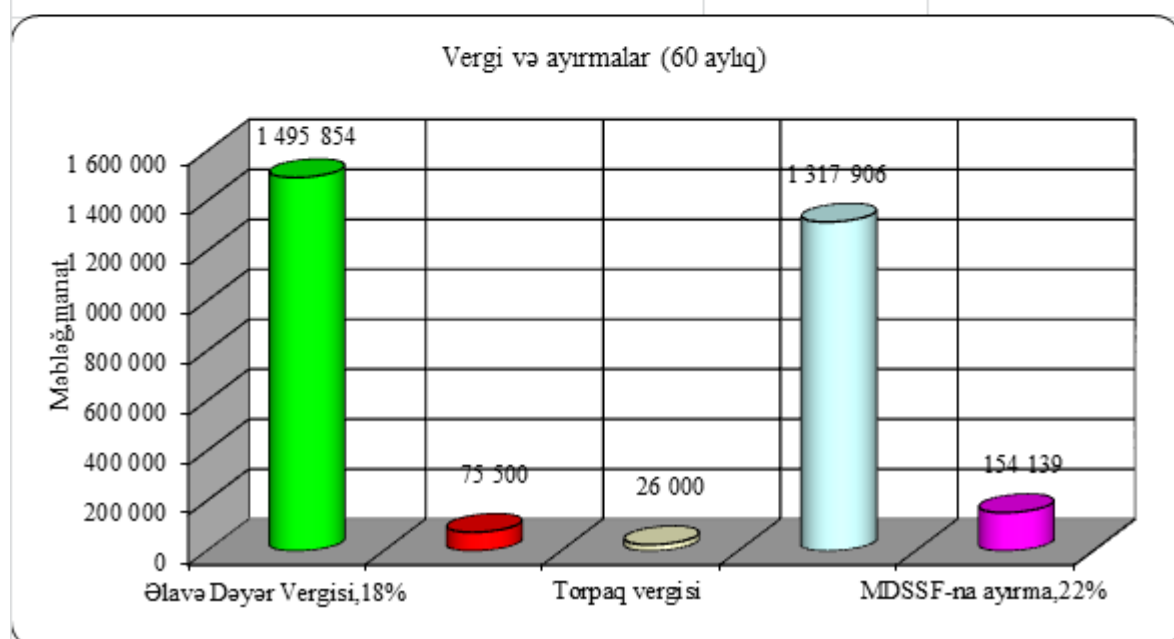
5.1.Gəlir və xərclərin proqnozu

5.2.Nəqd pul hərəkəti proqnozu

İnvestisiya layihəsi üzrə pul vəsaitinin hərəkətinə dair proqnoz məlumatlar						manat
Göstəricilər	Layihənin illəri					Cəmi
	1	2	3	4	5	
Satışdan daxilolmalar (vergisiz)	12 536 783	12 912 887	13 300 273	13 699 282	14 110 260	66 559 485
Alınmış ƏDV (ixrac ediləcək məhsulda yoxdur)	671 617	691 765	712 518	733 894	755 911	3 565 705
Cəmi daxilolmalar	13 208 400	13 604 652	14 012 792	14 433 175	14 866 171	70 125 189
Birbaşa xərclər	10 999 904	11 329 049	11 696 472	12 045 662	12 405 328	58 476 416
Əmək haqqı	113 250	136 600	150 260	165 286	166 939	732 335
DSMF,22%	24 915	30 052	33 057	33 057	33 057	154 139
Texniki xidmət xərcləri	48 000	50 400	52 920	55 566	58 344	265 230
Əmlak vergisi	15 400	15 250	15 100	14 950	14 800	75 500
Torpaq vergisi	5 200	5 200	5 200	5 200	5 200	26 000
Ofis-istismar,rəbitə və digər xərclər	67 000	70 350	73 868	77 561	81 439	370 217
Kredit üzrə faiz məbləği	0	0	0	0	0	0
Təsərrüfat və marketinq xərcləri	120 000	121 200	122 412	123 636	124 872	612 121
Zavodun üstəlik ödəniş xərcləri	56 000	58 800	61 740	64 827	68 068	309 435
İnkişaf və Həvəsləndirici (bonuslar) xərclər	215 026	201 510	198 119	197 080	206 678	1 018 413
Mənfəətdən vergi ,20%	252 391	259 208	260 947	268 495	276 866	1 317 906
ƏDV üzrə büdcə ilə hesablaşmalar	281 751	290 204	298 910	307 877	317 113	1 495 854
Xərclərin cəmi amortizasiyasız	12 198 837	12 567 822	12 969 004	13 359 197	13 758 706	64 853 566
İstehsaldan pul axını	1 009 563	1 036 830	1 043 787	1 073 978	1 107 465	5 271 624
İnvestisiya:						
Əsas vəsaitlərə	0	0	0	0	0	0
Dövrüyyə vəsaitləri	12 874 604	0	0	0	0	12 874 604
Maliyyələşdirmə:			0			
Öz vəsaiti hesabına investisiya	12 874 604	0	0	0	0	12 874 604
Faktiki olaraq yatırılmışdır	0	0	0	0	0	0
Kredit alınması	0	0	0	0	0	0
Xüsusi investisiyının qaytarılması	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	5 000 000
Kreditin ödənilməsi	0	0	0	0	0	0
Cəmi investisiya	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-5 000 000
Cari pul axını	9 563	36 830	43 787	73 978	107 465	271 624
Dövrün əvvəlinə qalıq	0	9 563	46 393	90 180	164 159	271 624
Dövrün sonuna qalıq	9 563	46 393	90 180	164 159	271 624	

5.3.İqtisadi səmərəlilik göstəriciləri və vergilər

İqtisadi səmərəlilik qiymətləndirmə göstəriciləri	Şərti işarəsi	Cəmi,man
Mə daxill		66 559 485
Orta illik mə daxil		13 311 897
Pul axını	P	5 271 624
Orta illik pul axını		1 054 325
Diskont norması,%		15
Diskontlaşdırılmış pul axını	PV	4 480 880
Xalis gəlir	NPV	3 162 974
Layihənin diskont. rentabelliği,%	EF	8,64
İnvestisiyanın öz-özünü ödəmə müddəti ,il	PBP	1,47
Vergi və ayırmalar	normativ	manat
Əlavə Dəyər Vergisi,18%	18%	1 495 854
Əmlak vergisi	1%	75 500
Torpaq vergisi	normativ	26 000
Mənfəət vergisi (20%)	20%	1 317 906
MDSSF-na ayırma,22%	22%	154 139
Cəmi		3 069 399

6.Risqlər və onların beynəlxalq səviyyədə aradan qaldırılması yolları

İnvestisiya layihəsinin xarakterindən asılı olaraq risklərin qruplaşdırılması və onlara dair qısa şərhin verilməsi.

Maliyyə iqtisadi risklər - ilə bağlı olan bu risklər istehsal olunacaq məhsullara son vaxtlar artan tələbat, əvvəlcədən tərəflər arasında (məhsul,xammal, material və s.) bağlanacaq alqı satqı müqavilələrlə təmamilə heçə endiriləcəkdir.

Sosial risklər - İstehsalın və satışa çıxarılacaq məhsulların həcmi artdıqca təsərrüfat öz maddi rifah halını yaxşılaşdıracaq və əldə olunacaq mənfəətin müəyyən hissəsi əmək haqqlarının artırılması, kadrların ixtisasartırma kurslarına göndərilməsi və infrastrukturun yaxşılaşdırılmasına yönəldiləcəkdir.

İstehsal riskləri – istehsal prosesi və təsərrüfatın xammal ilə təminatı ilə bağlıdır. Əvvəlcədən xammal istehsal edən təsərrüfatları ilə bağlanacaq müqavilələr, əmək mühafizəsi və yanğından mühafizə tədbirləri bu riski minimuma endirəcəkdir.Bundan başqa 1 aylıq xammal ehtiyatı yaradılacaqdır.

Siyasi risklər –Azərbaycan Hökumətinin son illər sahibkarlığı və xüsusən də, istehsalçıların dəstəkləyir.

Ekoloji və texniki risklər yoxdur.

Risqlərin qiymətləndirilməsi

Plan üzrə ehtimal olunan ümumi risklər aşağıdakılardan ibarət ola bilər:

- rəqiblər tərəfindən qiymətlərin aşağı salınması;
- təbii fəlakətlər (zəlzələ, vulkan püskürməsi və s);
- yeni istehsalçıların yaradılması;
- rəqiblər tərəfindən xidmətin həcmnin nəzərə çarpan dərəcədə artırılması
- Siyasi vəziyyət

Bazarda yarana biləcək problemlər:

Siyasi və ekoloji vəziyyət, maliyyə qıtlığı və yeni istehsalçıların meydana çıxması

Dondurma istehsalı sektorunun GZİT təhlili

Güclü tərəflər

- Azərbaycan əhalisinin və ərazisinin İraqa yaxın ərazidə yerləşməsi, əlverişli coğrafi mövqe və təbiətin uyğunluğu;
- ixracın inkişafına dövlət dəstəyinin olması;
- coğrafi məkan baxımından uyğun mövqedə yerləşməsi – Asiya, Avropa və Yaxın Şərq regionuna yaxın olması;
- qeyri-neft sektorunun inkişafında ixrac sektorunun dövlət tərəfindən prioritet sektorlardan biri kimi müəyyən edilməsi.

Zəif tərəflər

- istehsal sahəsində kadr hazırlığının və əmək bazarının tələblərinə tam cavab verməməsi;
- ətraf mühitin mühafizəsi üzrə çatışmazlıqların olması;
- əhali və müəssisələrinin əsasən Bakı şəhərində təmərküzləşməsi;
- xarici dillərdə sərbəst danışanların sayının nisbətən az olması;
- dondurma istehsalı sektoru üzrə təhlillərin aparılması üçün statistik məlumat bazasının kifayət etməməsi;

İmkanlar

- işçi heyətin peşəkarlığının artırılması;
- xarici və yerli əhali üçün yeni məhsullar istehsalı və imkanlarının daha da asanlaşdırılması;
- dövlət-özəl tərəfdaşlığı vasitəsilə özəl sektorun dəstəyi.
- Yeni ixrac bazarı və dövləti tapılması

Təhlükələr

- ölkənin geosiyasi mövqeyinə görə xarici təhlükələr.
- Dondurma ixracının çoxalması
- Məhsul qiymətlərinin aşağı düşməsi
- Qonşu dövlətlərdə müharibənin qızışması

Bundan başqa daxili problemlərin həlli üçün də tədbirlər fikirləşilmişdir:

Səhiyənin təyin etdiyi qida riskləri.

Mikrobioloji göstəricilər:

İndeks, məhsul qrupları	MAFAnMM, KƏGV/q, çox olmamalı	Məhsulun kütləsində (qr, sm ³) yol			Qeyd
		BÇQB (koliformalar)	S. aureus	Patogenlər, o cümlədən salmonellalar	
1.2.7.1. Bərk dondurmalar	$1 \cdot 10^5$	0,01	1,0	25	25-qr-da <i>L.monocytogenes</i> olmasına yol verilmir.
1.2.7.2. Yumşaq dondurmalar	$1 \cdot 10^5$	0,1	1,0	25	həmin qaydada
1.2.7.3. Yumşaq dondurma üçün maye qatışıqlar	$3 \cdot 10^4$	0,1	1,0	25	həmin qaydada
1.2.7.4. Yumşaq dondurma üçün quru qatışıqlar	$5 \cdot 10^4$	0,1	1,0	25	həmin qaydada

Bu problemlərin həllinə doğru atılan addımlar: Belə bir riskin qarşısını almaq məqsədilə marketinq tədqiqatları aparılmışdır və nəticədə məlum olmuşdur ki, bu sahə getdikcə inkişaf edir. Bu səbəbdən də fəaliyyət göstərdiyimiz sahənin məhsullarına tələbat daha da sürətlə artır.

Maliyyə planından göründüyü kimi investisiyanın sahibinə qaytarılması müddətlərində müəssisənin etibarlılıq ehtiyatları yüksəkdir .

7. İşçi və icra qrafiki

ƏLAVƏLƏR VƏ İNVESTİSIYA LAYİHƏSİNƏ DAİR SPESİFİK MƏLUMATLAR